

Natuurplatform Zwolle
T.a.v. de heer De Graad
Campherbeeklaan 82A
8024 BZ ZWOLLE

bezoekadres Dokter van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 4 maart 2022 ons kenmerk Z/21/044700-189603 behandeld door Cor Beekmans
uw kenmerk e-mail corbeekmans@wdodelta.nl
onderwerp Dijkversterkingsprojecten Hoogwaterbeschermingsprogramma

Geachte heer De Graad,

Op 18 november 2021 hebben we van u, namens het natuurplatform Zwolle, een brief mogen ontvangen waarin u uw zorgen uit over het herstel van biodiversiteit in de diverse hoogwaterbeschermingsprojecten (HWBP). Op 10 januari 2022 is er een gesprek geweest tussen een afvaardiging van het natuurplatform en onze bestuurder Breun Breunissen, met ambtelijke ondersteuning vanuit het HWBP programma. In dit gesprek heeft het natuurplatform de brief toegelicht en hebben we ruimschoots de tijd genomen om te spreken over de (on)mogelijkheden van de opgave biodiversiteit bij HWBP projecten. In deze brief willen we antwoord geven op de gestelde vragen uit uw brief en de afspraken vastleggen die we in het gesprek hebben gemaakt.

Allereerst willen we u bedanken voor uw brief en voor het constructieve gesprek op 10 januari. We vinden het als waterschap belangrijk om in contact te zijn met maatschappelijke organisaties. We waarderen de manier waarop u met ons in gesprek bent gegaan en de deskundigheid die u daarin in brengt op het gebied van biodiversiteit.

Relatie biodiversiteit met wetgeving en subsidieregels

Het waterschap erkent de waarde van dijken als belangrijke drager van biodiversiteit in het rivierengebied. Er is op het gebied van biodiversiteit zowel een juridische als een beleidsopgave voor behoud en ontwikkeling van biodiversiteit op en langs de dijken. In de HWBP projecten is vergroten van de biodiversiteit niet als projectdoel geformuleerd. Biodiversiteit als projectdoel formuleren zou ook betekenen dat we een resultaatsverplichting hebben. Dit zou onverstandig zijn omdat additionele ontwikkeling, naast behoud van biodiversiteit namelijk niet altijd tot stand te brengen is. Waarom ontwikkeling van biodiversiteit niet altijd lukt heeft te maken met een aantal belemmeringen. Deze zullen we hieronder toelichten.

Allereerst zijn er belemmeringen die volgen uit de wetgeving voor Natura2000 en uit de Waterwet. Dijken zijn in het verleden niet aangewezen als Natura2000 gebied. Grote delen van de uiterwaarden van de grote rivieren zijn dat wel. Voor de ontwikkeling van biodiversiteit moet de buitenbekleding van de dijk dikker worden gemaakt om te voldoen aan de ontwerpisen voor bescherming tegen overstromen en tegelijkertijd een bijdrage leveren voor biodiversiteit. Dit kan leiden tot een ruimtebeslag en aantasting van buitendijkse beschermd N2000 gebieden.

In het gesprek van 10 januari is ingegaan op dit beleidsconflict tussen de gewenste ontwikkeling van biodiversiteit op de dijk en de natuurwaarden van de uiterwaarden vastgelegd in de Natura2000 wetgeving. Beleidsmatig is het niet zomaar mogelijk om een afweging te maken tussen een hogere biodiversiteit van het dijktaalud versus een verlaging van de buitendijkse natuurwaarden. Dit vergt een aanpassing van het landelijk en provinciaal beleid, waar wij als waterschap niet of nauwelijks invloed op hebben.

Verder wordt een buitendijkse verzwarende belemmerd door eisen uit de Waterwet. Wanneer de verzwarende leidt tot een kleiner winterbed van de rivier, dan geldt een compensatieplicht.

Een andere drempel vormen de subsidieregels van het HWBP. Wanneer een dijkversterking duurder wordt door maatregelen voor uitbreiding van de biodiversiteit komen deze kosten niet altijd voor subsidie in aanmerking en kan het leiden tot extra kosten voor het waterschap. Uiteindelijk vraagt dit dan om een expliciet besluit van het waterschap. Als de duurder maatregelen onderdeel zijn van wettelijke inpassing of behoud van bestaande waarden komen deze zondermeer voor subsidie in aanmerking.

Projecten

In onze projecten wordt nadrukkelijk de mogelijkheden van het vergroten van biodiversiteit onderzocht. Uit het overleg blijkt dat dit voor u niet altijd duidelijk is. U mist welke afwegingen tijdens het ontwerpproces zijn gemaakt. Daardoor is het niet navolgbaar waar de keuzes voor biodiversiteit op zijn gebaseerd. Het waterschap zegt nu toe dat in toekomstige projecten de keuzes inzichtelijk te maken. Voor de projecten die momenteel in een vergevorderd stadium zijn, hebben we afgesproken om de gemaakte afwegingen alsnog met elkaar te delen (zie afspraken op het einde van deze brief).

Opdracht voor onderzoek

Het waterschap heeft de opdracht gegeven voor het uitvoeren van een onderzoek naar de mogelijkheden om waterveiligheid te laten samengaan met het versterken van de natuurwaarden. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Deltares en Universiteit Twente. Omdat dit onderwerp ook relevant is voor andere dijkversterkingsprojecten in het land, heeft het HWBP hiervoor subsidie gegeven.

In de praktijk heeft het waterschap al ervaring opgedaan met het combineren van waterveiligheid en natuurontwikkeling. Een goed voorbeeld daarvan is het natuurontwikkelingsproject Paddenpol (HWBP-project IJsselwerken).

Gemaakte afspraken

Tijdens het overleg op 10 januari hebben we de volgende afspraken met u gemaakt:

- Het waterschap zal in de formele rapportages bewust aandacht geven aan biodiversiteit in de nog lopende plannen voor Veilige Vecht, IJsseldijk Zwolle-Olst, en de nog op te starten HWBP projecten. Op deze manier wordt de positie van biodiversiteit in het afwegingsproces van het dijkontwerp helder in beeld worden gebracht
- Stenendijk: het waterschap is al bezig te onderzoeken wat de mogelijkheden voor biodiversiteitsverbetering van het binnentalud zijn. De uitkomst wordt door het projectteam met het natuurplatform gedeeld.
- Veilige Vecht: in de komende fase van het project worden de kansen voor biodiversiteit in beeld brengen en expliciet afwegen welke kansen kunnen worden meegenomen in het plan.
- Stadsdijken en IJsseldijk Zwolle-Olst: In een gesprek met het natuurplatform en het project wordt gedeeld welke mogelijkheden er zijn voor stroomdalgraslanden in combinatie met de eisen die gesteld worden aan de samenstelling van de toplaag vanuit waterveiligheid.

Tot slot

Tijdens het gesprek constateerden we dat het garanderen van waterveiligheid de belangrijkste doelstelling is van de HWBP projecten. Door het ondertekenen van het Deltaplan Biodiversiteit en onze activiteiten in onze HWBP onderschrijven we het belang van biodiversiteit. Niet gemeld in ons gesprek maar we gaan dit jaar ook onze inspanningen op dit onderwerp, waterschap breed, evalueren.

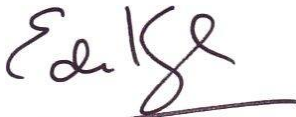
Wij willen ons blijven inzetten op ontwikkeling van biodiversiteit bij de HWBP projecten, maar hebben te maken met de eerder genoemde belemmeringen en projectkaders.

We danken u nogmaals voor het constructieve gesprek en we zien uit naar een constructieve samenwerking met het natuurplatform en de daarbij aangesloten groepen.

Met vriendelijke groet,

het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

E. de Kruijk

de dijkgraaf

D.S. Schoonman